

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักธุรกิจในจังหวัดภูเก็ตต่อการกระจายอำนาจทางการเมือง ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักธุรกิจจำนวน 7 ท่านโดยการบันทึกเทปและแบบสอบถามจากนักธุรกิจ ซึ่งเป็นสมาชิกหอการค้าจังหวัดภูเก็ตรวมทั้งสิ้น 46 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ค่าร้อยละ เพื่อสรุปลักษณะทั่วไปของนักธุรกิจ ซึ่งสรุปได้ว่านักธุรกิจส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คือร้อยละ 87 และมีอายุเฉลี่ยระหว่าง 41-50 ปีนักธุรกิจครึ่งหนึ่งจะเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง ดำรงหรือตำแหน่งทางการเมืองหรือให้การสนับสนุนทางด้านการเมืองและใช้ค่า เปอร์เซ็นต์. อธิบายตัวแปรและค่า เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม จากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. นักธุรกิจมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่นควรจะมาจากการเลือกตั้งตามระยะเวลาสิ่งที่สะท้อนให้เห็นเด่นชัดในเรื่องนี้พิจารณาได้จากกรณีผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด นักธุรกิจเห็นว่าควรจะมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น เช่นเดียวกับเทศบาลซึ่งมีนายกเทศมนตรีในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลก็มีกำนัน ผู้บริหารเหล่านี้มาจากการเลือกตั้ง เพราะเห็นว่าการหากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งแล้ว การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าผู้บริหารที่มาจากการแต่งตั้ง เพราะว่าผู้บริหารที่มาจากการแต่งตั้งคือผู้ว่าราชการจังหวัด ตามสายการบังคับบัญชาแล้วก็อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง ปลัดกระทรวงมหาดไทย การดำเนินนโยบายใด ๆ ในกิจการท้องถิ่นก็ต้องคำนึงถึงนโยบายส่วนกลาง แต่ถ้าหากว่าเป็นผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งแล้ว การดำเนินกิจกรรม หรือการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ก็ต้องคำนึงถึงเสียงของประชาชนในพื้นที่ เพราะว่าการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งจะถูกติดตามการทำงานโดยประชาชนในท้องถิ่นการประเมินผลของการปฏิบัติงานก็คือการลงคะแนน

เสียงเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น ในขณะที่ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการแต่งตั้ง ไม่ได้มีคำมั่นสัญญากับประชาชนในท้องถิ่น การกำหนดกิจกรรมใด ๆ จึงอาจจะไม่ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

2. ถึงแม้ว่านักธุรกิจจะเห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่นควรจะมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น แต่ในขณะที่เด็วกันนักธุรกิจก็เห็นข้อจำกัดของท้องถิ่น ข้อจำกัดของท้องถิ่นเช่น ท้องถิ่นไม่มีอุปกรณ์ เครื่องจักร บุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเช่น วิศวกร เป็นของท้องถิ่นเอง ดังนั้นนักธุรกิจเห็นว่าการคงไว้ซึ่งการปกครองส่วนภูมิภาค ในจังหวัดยังมีความจำเป็นอยู่ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ส่วนภูมิภาค ช่วยเหลือ ดูแล ประสานงาน ในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น

โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เพิ่งจะเริ่มต้นจึงมีความจำเป็นว่า การดำเนินงานต่าง ๆ ข้าราชการส่วนกลางควรจะต้องยังคงเป็นผู้เลี้ยงดูอยู่ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำหนังสือราชการ จัดทำงบประมาณ และจัดแบ่งหมุนเวียนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ให้้องค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ ในจังหวัด

3. ในขณะที่นักธุรกิจเห็นว่าส่วนกลางควรมีการจัดแบ่งภาษีที่จัดเก็บได้ ในท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม ภาษีที่ส่วนกลางจัดเก็บ โดยเฉพาะ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสุรา และภาษีสรรพสามิต ในขณะที่เด็วกันนักธุรกิจมีแผนขอการพิจารณาเพิ่มรายได้ท้องถิ่น โดยการเพิ่มอัตราภาษีที่ควรจัดเก็บได้ในท้องถิ่น เช่น ภาษีโรงเรือนที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ หรือการเก็บค่าธรรมเนียมการค้าจัดมูลฝอย ค่าธรรมเนียมการจอดยานยนต์ ทั้งนี้เพราะว่า ในส่วนนักธุรกิจทั่วไป อาจจะเห็นว่า ตนเองต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น ในขณะที่นักธุรกิจที่มีประสบการณ์ทางการเมืองจะตระหนักไปถึงว่าการกระทำเช่นนั้น อาจจะส่งผลต่อคะแนนเสียงของตน

4. นักธุรกิจในท้องถิ่น เห็นว่าการเสนอความต้องการของตน ผ่านสภาท้องถิ่น เพื่อสนองตอบความต้องการของตนยังไม่เพียงพอ ทั้งนี้ควรได้รับการสนองตอบในเรื่องใด ๆ นั้น ก็ต้องขึ้นอยู่กับอำนาจของสภาท้องถิ่น ที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ ซึ่งอำนาจที่รัฐกำหนดให้ท้องถิ่นจัดทำนั้น ได้แก่ ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา, ให้มีโรงฆ่าสัตว์, ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ, ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ, สวนสัตว์และสถานพักผ่อนหย่อนใจ, ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น, เทศพาณิชย์ ฯลฯ แต่ความต้องการของนักธุรกิจในท้องถิ่น ไม่ได้จำกัดอยู่

เพียงสิ่งที่เป็นพื้นฐานเช่นนี้ นักธุรกิจเห็นว่า ตนเองต้องการมีส่วนร่วมกำหนดการวางผังเมือง เพราะสามารถกำหนดได้ว่าส่วนไหนจะสามารถพัฒนาเป็นเขตอุตสาหกรรมได้ อำนาจในการกำหนดความสูงอาคาร ฯลฯ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นักธุรกิจได้เรียกร้องให้ สภาท้องถิ่น เช่นเทศบาล มีอำนาจเหล่านี้รวมอยู่ด้วย

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าการไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะ โครงสร้างที่ยังไม่กระจายอำนาจที่กล่าวมาไว้ข้างต้น แต่รวมถึงข้อบังคับด้านกฎหมาย ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นไว้ด้วย

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า

สมมุติฐานที่ 1 ในปัจจุบันนักธุรกิจมีความรู้สึกไม่พึงพอใจในเรื่องการกระจายอำนาจของรัฐในปัจจุบัน ทั้งบทบาทของตนในการมีส่วนร่วม และบทบาทของรัฐบาลกลางในการเข้ามาจำกัดขอบเขตและควบคุม จากการศึกษาพบว่าได้รับการยอมรับเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 2 นักธุรกิจมีความคิดเห็นทางการเมืองเรื่องการกระจายอำนาจว่าควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อความรวดเร็วในการทำงานและเพื่อสนองตอบความต้องการหรือแก้ปัญหาซึ่งแตกต่างกันไป และต้องการผู้บริหารที่มีความอิสระมากขึ้น จากการศึกษาพบว่าได้รับการยอมรับเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 3 นักธุรกิจมีความคิดเห็นทางการเมืองเรื่องการกระจายอำนาจว่าการปฏิบัติงานของรัฐบาลกลางควรอยู่ในฐานะช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริมให้ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น ไม่ควรสร้างกลไกในการควบคุมอันเป็นอุปสรรคที่ทำให้การทำงานไม่คล่องตัว จากการศึกษาพบว่า ได้รับการยอมรับเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 4 นักธุรกิจที่มีภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและประสบการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันจะมีผลต่อความคิดเห็นทางการเมืองเรื่องการกระจายอำนาจที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า ประเด็นสำคัญในความคิดเห็นของนักธุรกิจที่ต้องการให้ปรับเปลี่ยน พจนจะแยกออกเป็น 3 ประเด็นซึ่งทั้ง 3 ประเด็นเป็นปัญหาขัดแย้งกับการดำเนินการปกครองท้องถิ่น ในปัจจุบัน ซึ่งผู้ศึกษาได้แยกแยะและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในขณะที่นักธุรกิจมีความคิดว่ากิจการในท้องถิ่น รัฐควรให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง ทั้งนี้เพื่อตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และเกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ซึ่งในอดีตกิจการเหล่านี้รัฐจะดูแลให้บริการแก่ท้องถิ่นทั้งนี้ก็เพราะว่า ในอดีตการบริหารงานของรัฐจะ เน้นความสำคัญของการรักษาความมั่นคงภายใน และความสงบเรียบร้อย ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตเป็นอย่างมาก ดังนั้นรัฐจึงเปลี่ยนมาเป็นการบริหารเพื่อ การพัฒนาแต่ภาระกิจของรัฐที่มีความหลากหลายมากขึ้น จนรัฐไม่สามารถจะปฏิบัติงานเหล่านั้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับในแต่ละพื้นที่มีปัญหาแตกต่างกัน การแก้ปัญหาของรัฐจึงไม่เหมาะสม และก่อให้เกิดความล่าช้า

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวกิจการใดที่ท้องถิ่นพอจะดำเนินการเองได้ เช่น การรักษาความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย การสร้างและการบำรุงรักษาการคมนาคมทางบก ทางน้ำ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การวางผังเมือง การสาธารณสุข การกำจัดขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล การดูแลและใช้ประโยชน์จากที่สาธารณะสมบัติ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น รัฐควรให้อำนาจท้องถิ่นดำเนินการเอง รัฐควรเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการ ดำเนินงานของระบบบริการสาธารณะจากการปฏิบัติงานเองมาเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ กำกับดูแล ติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงานของท้องถิ่น

2. นักธุรกิจมีความคิดเห็นว่า รัฐควรให้อำนาจท้องถิ่นในการพิจารณาหารายได้และ ราชจ่ายของท้องถิ่นเองได้ ในขณะที่รัฐออกกฎหมายให้ส่วนกลางมีอำนาจในการอนุมัติ หรือให้ความ เห็นชอบ หรืออนุญาตให้ท้องถิ่นดำเนินการหารายได้และใช้จ่ายรายได้นั้น การที่รัฐเข้ามาควบคุม ในเรื่องดังกล่าวก็เพราะว่า ท้องถิ่นไม่มีรายได้เพียงพอ เมื่อดำเนินการใดก็ต้องอาศัยเงิน อุดหนุนจากส่วนกลาง ทำให้ส่วนกลางควบคุมว่าค่าใช้จ่ายเงินนั้นอย่างไร

แต่ในกรณีที่ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอ รัฐก็ควรที่จะปรับเปลี่ยนบทบาทของคนด้วย เช่นกันจะ

ใช้เหตุผลดังกล่าวข้างต้นเข้ามาควบคุมท้องถิ่นอีกไม่ได้ บทบาทของรัฐน่าจะให้ส่วนกลางมีหน้าที่ให้คำปรึกษา ตรวจสอบและรายงานการบริหารงบประมาณของหน่วยการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นไปตามกฎระเบียบหรือไม่ แต่จะไม่เข้าไปก้าวก่ายในการบริหารงบประมาณท้องถิ่น

3. นักธุรกิจมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่นควรจะมาจากการเลือกตั้งและมีอำนาจอิสระในการบริหารงานท้องถิ่น และท้องถิ่นควรมีอำนาจในการบริหารงานบุคคลของตนเองในขณะที่รัฐให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัดจังหวัดเข้าไปควบคุม อบจ. และเทศบาล ให้อำนาจนายอำเภอ และปลัดอำเภอ เข้าไปควบคุมสุขาภิบาลและกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นทำงานตามที่ราชการมอบหมายเป็นหลัก

ข้อขัดแย้งดังกล่าวเป็นเพราะว่า รัฐเข้าไปกำกับดูแลองค์กรภายนอกท้องถิ่น หมายถึงองค์กรส่วนกลางเข้าไปเกี่ยวข้องนั่นเอง รัฐควรเปลี่ยนบทบาทดังกล่าวโดยให้ท้องถิ่นมีอิสระพอสมควรในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และให้ท้องถิ่นกำกับดูแลภายในองค์กร โดยผู้บริหารส่วนกลางอยู่ในฐานะที่ปรึกษาและดูแลว่าเป็นไปตามกฎระเบียบหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย